

บทบรรณาธิการ

คำถาม การใช้บุคคลอื่นเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด หากผู้ถูกใช้ไม่รู้จะถือว่าร่วมกระทำความผิดด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๘๐/๒๕๕๕ จำเลยที่ ๒ วางแผนกับพวกหลอกว่าจ้างจำเลยที่ ๑ นำรถยนต์ไปยกรถยนต์ของผู้เสียหายไปส่งให้จำเลยที่ ๒ เพื่อจำเลยที่ ๒ จะยกรถยนต์ต่อไปยังจุดหมาย โดยจำเลยที่ ๑ ไม่ทราบว่าตนเองเป็นเครื่องมือของ **คนร้าย** จำเลยที่ ๒ จึงเป็นตัวการในการลักรถยนต์โดยใช้จำเลยที่ ๑ เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดของตน จำเลยที่ ๑ จึงไม่ได้ร่วมกระทำผิด

จำเลยที่ ๑ ขับรถยกยกรถยนต์ของผู้เสียหายขับออกไปจากที่จอดไม่ถึง ๑ เมตร โดยส่วนหน้าของรถยนต์ของผู้เสียหายถูกยกขึ้นไปเกยบนคานของรถยกและมีโคล้งรถยนต์ของผู้เสียหายผูกยึดติดกับรถยกของจำเลยที่ ๑ พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนพารถยนต์ของผู้เสียหายออกไปได้ทันที ถือว่าจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๒ ใช้เป็นเครื่องมือได้เข้ายึดถือครอบครองรถยนต์ของผู้เสียหายโดยสมบูรณ์ **พร้อมที่จะเอาไปได้แล้ว** จึงถือว่าจำเลยที่ ๒ ได้เอาไปซึ่งรถยนต์ของผู้เสียหายอันเป็นความผิดฐานลักทรัพย์สำเร็จ แม้จำเลยที่ ๑ จะยังไม่ทันขับรถยกลากจูงรถยนต์ของผู้เสียหายออกไปก็ตาม หาใช่เป็นเพียงพยายามลักทรัพย์ไม่

คำถาม กระสุนปืนไม่ลั่น เพราะดินปืนที่บรรจุอยู่ในลำกล้องเป็ยกขึ้นจะถือว่าเป็นการพยายามกระทำความผิดที่ไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้เพราะเหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๘๑ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๙๔/๒๕๕๕ การพยายามกระทำความผิดที่ไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ตาม ป.อ. มาตรา ๘๑ นั้น ต้องเกิดจากเหตุ ๒ ประการ คือ เหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำความผิดกับเหตุแห่งวัตถุที่มุ่งหมายกระทำต่อ สำหรับคดีนี้ เหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำความผิด คือ อาวุธปืนแก๊ปยาวแบบประจูปากของกลาง ปัญหาว่าอาวุธปืนแก๊ปยาวดังกล่าวเป็นเหตุให้การพยายามกระทำความผิดนั้นไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้หรือไม่ ได้รับความจากคำให้การชั้นสอบสวนของพันตำรวจโท ก.

เจ้าพนักงานตำรวจประจำวิทยาการเขต ๔๓ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ตรวจพิสูจน์อาวุธปืนของกลางว่าอาวุธปืนของกลางเป็นอาวุธปืนที่สามารถทำอันตรายแก่ชีวิตและวัตถุได้ การที่กระสุนปืนไม่ลั่นเมื่อสับนกปืนนั้น สามารถเกิดขึ้นกับอาวุธปืนของกลางได้หากดินปืนมีความชื้นหรือเปียกชื้นเพราะประกายไฟซึ่งเกิดจากนกปืนสับไปที่แก๊ปปืนไม่สามารถลุกลามไปติดเนื้อดินปืนในลำกล้องเพื่อส่งเม็ดตะกั่วที่บรรจุอยู่ออกไปทางปากกระบอกได้ แสดงว่าในวันเกิดเหตุหากดินปืนที่บรรจุอยู่ในลำกล้องอาวุธปืนของกลางแห่งนี้ **ไม่เปียกชื้นกระสุนปืนก็ต้องลั่น**ส่งเม็ดตะกั่วที่บรรจุอยู่ในลำกล้องออกมาใส่ใบหน้าผู้เสียหายเป็นอันตรายต่อชีวิตได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการลงมือกระทำความผิดไปตลอดแล้วแต่การกระทำไม่บรรลุผล อันเป็นการพยายามกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๘๐ หาใช่การกระทำนั้นไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้เพราะอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนของกลางอันเป็นปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำตามมาตรา ๘๑ แต่อย่างใดไม่

คำถาม การอุทิสที่ดินให้ใช้เป็นถนนสาธารณะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ และหากผู้อุทิสกลับเข้าครอบครองที่ดินจะได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองกลับมาหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๔/๒๕๕๕ จำเลยอุทิสที่ดินของตนให้สร้างทางพิพาทเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แม้จะเป็นการอุทิสด้วยวาจา มิได้ทำเป็นหนังสือและมีได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ ก็ตาม แต่การอุทิสที่ดินให้ใช้เป็นถนนสาธารณะ เช่นนี้ เป็นการสละที่ดินให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๐๔ (๒) **หากจำเป็นต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๒๕ ไม่** การอุทิสด้วยวาจาก็มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย และสภาพความเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน **ไม่อาจสูญสิ้นไปเพราะการไม่ได้ใช้** แม้จำเลยได้กลับเข้าครอบครองใช้ประโยชน์ที่ดินที่เป็นถนนสาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าวแล้วนานเพียงใดก็ตาม ก็ไม่ทำให้ทางพิพาทตกไปเป็นของจำเลยได้อีกเพราะตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๐๖ บัญญัติห้ามมิให้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

คำถาม ผูกกระบือมีจำนวน ๔๓ ตัว มีผู้ควบคุมดูแล ๒ คน กระบือวิ่งตัดหน้ารถยนต์ในระยะกระชั้นชิดจนไม่สามารถห้ามล้อได้ทันจึงชนกระบือ ส่วนรถยนต์ได้รับความเสียหาย เจ้าของกระบือจะต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าของรถยนต์ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๕๑/๒๕๕๕ รอยห้ามล้อของรถยนต์กระบะซึ่งยาวประมาณ ๒๐ เมตร อยู่ในช่องเดินรถของ ล. โดยเฉพาะรอยห้ามล้อรถด้านซ้ายอยู่ห่างจากไหล่ถนนพอสมควร แสดงว่ากระบือของจำเลยได้วิ่งตัดหน้ารถของ ล. ในระยะกระชั้นชิดจนไม่สามารถห้ามล้อรถได้ทัน จึงชนกระบือของจำเลย แมื่อก่อนถึงที่เกิดเหตุประมาณ ๒๐๐ เมตร มีป้ายสีเหลืองเตือนให้ระวังสัตว์เลี้ยงก็ตาม แต่ก็ไม่ปรากฏจากทางนำสืบของจำเลยว่าจะขณะเกิดเหตุ ล. ขับรถด้วยความเร็วสูงและไม่ใช้ความระมัดระวังอย่างไร การที่มีป้ายสีเหลืองเตือนให้ระวังสัตว์เลี้ยงมิได้หมายความว่าหากเหตุรถชนสัตว์เลี้ยงแล้ว ผู้ขับรถชนสัตว์เลี้ยงจะต้องผิดเสมอไป เมื่อพิจารณาประกอบ พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๑๑ ที่ห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อนหรือปล่อยสัตว์ไปบนทางในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจรและไม่มีผู้ควบคุมเพียงพอ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองผู้ขับรถให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ถนน การที่ผู้งกระบือที่จำเลยเลี้ยงมีมากถึง ๔๓ ตัว แต่มีผู้ควบคุมดูแลเพียง ๒ คน ถือว่ามีผู้ควบคุมดูแลไม่เพียงพอข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเหตุเกิดจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังอันสมควรในการควบคุมดูแลเลี้ยงกระบือ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นเพราะสัตว์จำเลยจึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๓๓ วรรคหนึ่ง

คำถาม บุคคลซึ่งเข้ามาเป็นหุ้นส่วน หรือออกจากห้างหุ้นส่วนจำกัดไปแล้วจะต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่เข้ามาหรือออกจากหุ้นส่วนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๗๘/๒๕๕๕ จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด โดยขณะฟ้องมีจำเลยที่ ๒ เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ จึงเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด แม้จำเลยที่ ๒ เข้ามาเป็นหุ้นส่วนภายหลังก็ต้องรับผิดชอบในหนี้ใด ๆ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนด้วยตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๕๒ ประกอบมาตรา ๑๐๗๗ (๒), ๑๐๘๐, ๑๐๘๗ ส่วนจำเลยที่ ๓ แมื่อกออกจากหุ้นส่วนไปแล้วก็ยังคงต้องรับผิดชอบในหนี้ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้ก่อขึ้นก่อนที่ตนได้ออกจากหุ้นส่วนตาม มาตรา ๑๐๕๑ ประกอบมาตรา ๑๐๗๗ (๒), ๑๐๘๐, ๑๐๘๗

คำถาม ผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งมีใช่หุ้นส่วนผู้จัดการสอดเข้าไปจัดการงานของห้างอันเป็นการดำเนินการแทน โดยห้างเชิดออกแสดงเป็นตัวแทน จะมีผลผูกพันห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๐๘/๒๕๕๕ บทบัญญัติลักษณะ ๒๒ หมวด ๓ ว่าด้วย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด แห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วน
จำกัดความรับผิดชอบผู้ใดสอดเข้าไปเกี่ยวข้องกับจัดการงานของห้างหุ้นส่วน ท่านว่าผู้นั้นจะต้อง
รับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้ทั้งหลายของห้างหุ้นส่วนนั้นโดยไม่จำกัดจำนวน” และมาตรา
๑๐๘๐ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้ยกเว้นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดย
บทบัญญัติแห่งห้างหุ้นส่วนจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยบทบัญญัติว่าด้วยห้างหุ้นส่วน
สามัญ มาตรา ๑๐๔๓ บัญญัติว่า “ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนอันมิได้เป็นผู้จัดการเอื้อมเข้ามา
จัดการงานของห้างหุ้นส่วนก็ดี... ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้
ว่าด้วยการจัดการงานนอกสั่ง” แสดงว่าผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนจำกัด แม้จะมีได้
เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ก็อาจเอื้อมไปจัดการงานของห้าง หรือผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัด
ความรับผิดชอบก็อาจสอดเข้าไปจัดการงานของห้างอันเป็นการดำเนินการแทน และ
ผูกพันห้างหุ้นส่วนจำกัดได้ เมื่อปรากฏว่าตามทางปฏิบัติระหว่างโจทก์จำเลยต่างทำ
ธุรกรรมต่อกันมาก่อนหลายครั้งด้วยการให้ ป. เอื้อมเข้ามาจัดการติดต่อซื้อรถสามล้อ
เครื่องแทนโจทก์ และจำเลยให้ ส. ติดต่อขายรถสามล้อเครื่องแทนจำเลยมาตลอด
พฤติการณ์ที่ปรากฏแสดงว่าโจทก์และจำเลยได้เชิดและยอมให้ ป. กับ ส. เชิดตัวเขาเอง
ออกแสดงเป็นตัวแทนของทั้งโจทก์และจำเลยแล้ว การลงนามในสัญญาซื้อขายของ ป.
แทนโจทก์ และ ส. แทนจำเลย จึงมีผลผูกพันโจทก์และจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา
๘๒๑ โจทก์จึงมีอำนาจรับเอาข้อสัญญาดังกล่าวและฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบตามข้อสัญญา
ดังกล่าวได้ เมื่อโจทก์ได้ให้ทนายความมีหนังสือบอกกล่าวทวงถามแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจ
ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้

คำถาม เจ้าของรวมในที่ดินซึ่งมีข้อตกลงตามสัญญาว่าให้ที่ดินส่วนพิพาทเป็น
ทางเข้าออกที่ใช้ร่วมกัน ดังนี้ เจ้าของรวมคนหนึ่งจะมีสิทธิเรียกให้แบ่งกรรมสิทธิ์รวมใน
ที่ดินพิพาทได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๑๔/๒๕๕๕ โจทก์และจำเลยเป็นเจ้าของรวมในที่ดินโดย
มีข้อตกลงตามสัญญาจะซื้อจะขายว่าให้ที่ดินส่วนพิพาทเป็นทางเข้าออกที่ใช้ร่วมกัน เมื่อ
ยังไม่มีกรตกลงเปลี่ยนแปลงข้อตกลงดังกล่าว โจทก์ในฐานะเจ้าของรวมจึงยังไม่มีสิทธิ
เรียกให้แบ่งทรัพย์สินได้ เนื่องจากมีนิติกรรมขัดอยู่ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๖๓ วรรคหนึ่ง

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ